

Laboratorijski testi in metode ter odvzem in način pošiljanja vzorcev v preiskavo

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
SEZNAM A					
Slinavka in parkljevka, Aphtae epizooticae, Foot and mouth disease (FMD)	ELISA, izolacija virusa	Molekularne metode	Serum, vezikularna tekočina, mleko, probang, epitel kože	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	ELISA – izvaja NVI, ostalo referenčni laboratorij (laboratorij s podtlakom)
Vezikularni stomatitis, Vesicular stomatitis (VS)	ELISA, izolacija virusa, SN, RVK		Serum, vezikularna tekočina	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Vezikularna bolezen prašičev, Morbus vesicularis suum, Swine vesicular disease	ELISA, izolacija virusa, SN, RVK		Serum, vezikularna tekočina	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	ELISA – izvaja NVI, ostalo referenčni laboratorij
Goveja kuga, Pestis bovina, Rinderpest	ELISA, izolacija virusa, SN, IEF, AGID	Molekularne metode	Serum, limfoidni organi, vranica, kri z antikoagulantom	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Kuga drobnice, Pestis pecorum, Peste des petits ruminants	ELISA, izolacija virusa, SN, IEF	Molekularne metode	Serum, spremenjeni organi, brisi konjktiv, nazalni brisi	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Pljučna kuga goved, Pleuropneumonia contagiosa bovum, Contagious bovine pleuropneumonia	ELISA, RVK, izolacija, identifikacija pov.	Molekularne metode	Serum, spremenjeni organi: pljuča, pleuralna in sinovialna tekočina, nazalni brisi	Sveži vzorci (del pljuč s spremembami vsaj velikosti pesti) transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Vozličasti dermatitis, Dermatitis nodularis, Lumpy skin disease	ELISA, izolacija virusa, SN, EM, IIF		Serum, spremenjeni organi	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Mrzlica doline Rift, Hepatitis infectiosa enzootica bovum et ovium, Rift Valley fever	ELISA, izolacija virusa, SN, RVK, IIF, HA	Inokulacija miši ali hrčkov	Serum, kri z antikoagulantom, jetra, vranica, možgani, abortiran fetus	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Bolezen modrikastega jezika, Febris catarrhalis ovium, Bluetongue	ELISA, AGID, SN, RVK	Identifikacija z redukcijo plakov, inokulacija – ovce., molekularne metode	Serum, kri z antikoagulantom, vranica	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	ELISA – serologija NVI, ostalo izvaja referenčni laboratorij
Osepnice ovac in koz, Variola ovina et caprina, Sheep pox and goat pox	ELISA, izolacija virusa, SN, IF, AGID	WB	Serum, kožne papule, pljuča, bezgavke	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Konjska kuga, Pestis equorum, African horse sickness	ELISA, izolacija virusa, RVK, SN	Imunobloting, molekularne metode	Kri z antikoagulantom, vranica, pljuča, bezgavke	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij
Afriška prašičja kuga, Pestis africana suum, African swine fever	ELISA, izolacija virusa, SN, hemadsorbicija	Molekularne metode	Kri z antikoagulantom, vranica, tonzile, ledvica, bezgavke, serum	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvaja referenčni laboratorij

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Klasična prašičja kuga, Pestis suum classica/ Hog cholera / classical swine fever	ELISA, izolacija virusa in IP na cel. kulturi, IF kriostatskih rezov organov, patoanatom. p., patohistol. p.	Molekularne metode, biološki poskus	Kri z antikoagulantom, tonzile, vranica, ledvica, ileum, serum	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvajaja NVI
Kokošja kuga, Pestis avium, Highly pathogenic avian influenza (Fowl plague)	IH, AGID, Vir. id. pov., IVPI	ELISA, molekularne metode	Serum, možgani, organi prebavnega in respiratornega trakta, kloakalni in trahealni brisi, feces	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvajaja NVI, izolati se pošljejo v referenčni laboratorij
Atipična kokošja kuga, Morbus Newcastle, Newcastle disease	IH Vir. id. pov., ICPI	MOLEKULARNE metode	Serum, možgani, organi prebavnega in respiratornega trakta, kloakalni in trahealni brisi	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Izvajaja NVI, izolati se pošljejo v referenčni laboratorij

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
BOLEZEN večih vrst					
Vranični prisad, Anthrax	Bakt. id. pov.	Ascolijeva precipit z vročo ekstrakcijo, molekularne metode	Kri poginjene živali*, vranica	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	*Mesto odvzema je potrebno obžgati, če je žival secirana, se pošlje vranico
Bolezen Aujeszkega, Morbus Aujeszky, Aujeszky's disease	ELISA, SN, Izol. virusa, biološki poskus	molekularne metode	Serum, možgani, pljuča	Sveži vzoci transportirani pri cca 4°C	
Ehinokokoza, Echinococcosis, Echinococcosis / hydatidosis	Patoanat. p., Par. id. pov.	ELISA, molekularne metode	Spremenjeni organi, vzorec iztrebka	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Vse metode še niso razvite
Osrčnikova vodenica (Cowdria ruminantium), Heartwater	IF	Bak. id. pov., ELISA, WB, molekularne metode	Možgani, kri	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Diagnostič. metode še niso razvite
Leptospiroza, Leptospirosis	MA	Bak. id. pov., ELISA	Serum, spremenjeni organi	Sveži vzorci organov, transportirani pri cca 4°C, serum lahko zamrznjen	
Mrzlica Q, Q febris, Q fever	ELISA	RVK, mikroskop. dokaz. pov., IF, molekularne metode	Serum, placenta, vaginalni izcedek, abortiran plod (vsebina želodca)	Sveži vzorci organov, transportirani pri cca 4°C, serum lahko zamrznjen	
Steklina, Lyssa, Rabies	IF, izol. virusa, FAVN	ELISA, biol. posk.	Možgani, serum	Sveži ali zamrznjeni vzorci, transportirani pri cca 4°C	
Paratuberkuloza, Paratuberculosis	ELISA, izolacija pov., molekularne metode za determinacijo	ELISA (gama interferon), molekul. metode, patohistol. p.	Serum, črevesje, črevesne bezgavke, kri s heparinom, feces	Sveži ali zamrznjeni vzorci, transportirani pri cca 4°C, serum svež ali zamrznjen, kri s heparinom (dostav. v roku 18 ur)	
Garje pri kopitarjih in prežvekovalcih, Sarcoptiasis, Chorioptiasis, Psoroptiasis	Par. id. pov.	ELISA	Ostružek spremenjene kože, pri mrtvi živali košček spremenjene kože, serum	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Vse metode še niso razvite
New world screwworm (Cochliomya hominivorax) - miza		Par. id. pov.	Spremembe na koži	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Diagnostič. metode še niso razvite
Old world screwworm (Chrysomya bezziana) - miza		Par. id. pov.	Spremembe na koži	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Diagnostič. metode še niso razvite
Trihineloza, Trichinellosis, Trichinellosis	Par. id. pov. Digest. m., kompresija	ELISA, molekularne metode	Diafragma (mišičnina), serum	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Vse diagnostične metode še niso razvite

Slovensko ime in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
BOLEZNI goveda					
Goveja anaplazmoza, Bovine anaplasmosis		Bak. id. pov.	Kri z antikoagulantom	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Goveja babezioza, Bovine babesiosis	Par. id. pov., mikroskop. p.	ELISA, IF, molekularne metode	Kri z antikoagulantom, serum	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	Vse diagnostične metode še niso razvite
Bruceloza, Brucellosis , Bovine brucellosis (B. abortus)	AOAP, RVK, ELISA	Izol. p., biok. ident.do rodu, molekul. metode	Serum, abortiran plod, placenta, mleko	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci plodu transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Goveja genitalna kampilobakterioza , Campylobacteriosis genitalis bovum, Bovine genital campylobacteriosis	bak. id. pov.		Seme, izpirek prepucija, abortiran plod (vsebina želodca), ovojnice plodu, vaginalna ali cervikalna sluz	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Tuberkuloza, Tuberculosis, Bovine tuberculosis (Mycobacterium bovis)	tuberk., izolacija povzročitelja	ELISA (gama interferon), molekul. metode	Bezgavke glave, pljuč, črevesja in portalne bezgavke, kri s heparinom, spremenjeni organi	Sveži ali zamrznjeni vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C, kri s heparinom (dostav. v roku 18 ur)	
Cisticerkoza, Cysticercosis, Cysticercosis (C. bovis)	Patoanat. p., par. id. pov.		Spremembe v mišičnini	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Dermatofiloz, Dermatophilosis	Mikrosk. p. kužnine	izolacija povzročitelja	Kožne spremembe, brisi ali izpirki ran, gnoj, sveže spremenjeno tkivo	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Enzootska goveja levkoza, Leucosis enzootica bovina, Enzootic bovine leukosis	AGID, ELISA	molekularne metode	Serum, spremenjeni organi	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Hemoragična septikemija pri govedu, Septicaemia haemorrhagica bovum, Haemorrhagic septicemia	Bak. id. pov.	patoanat.p., molekularne metode	kri z antikoagulantom, spremenjeni organi	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Infekciozni bovini rinotraheitis in infekciozni pustularni vulvovaginitis - IBR/IPV, Rhinotracheitis infectiosa et vulvovaginitis pustulosa infectiosa bovum, Infectious bovine rhinotracheitis	ELISA, izolacija virusa, SN	IF, patohistol. p.	Serum, nosni in vaginalni brisi, abortiran plod, seme	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov oz. organov za izolacijo virusa, sveži ali v 10% formalinu fiksirani vzorci za histološke preiskave	

Slovensko ime in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Bovina virusna diareja (BVD), Bovine viral diarrhoea	ELISA, SN, izolacija virusa	Molekularne metode	Serum, kri z antikoagulantom, abortiran plod, seme	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	
Teilerioza, Theileriosis	Par. id. pov.	IF	Kri z antikoagulansom, serum	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Vse diagnostične metode še niso razvite
Goveja trihomonoza (Goveja trihomonijaza), Trichomonosis	Par. id. pov.	Mukoaglut., molekularne metode	Seme, izpirek prepucija, vaginalna sluz	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	Vse diagnostične metode še niso razvite
Korica, Malignant catarrhal fever		Patoanat. p., patohistol. p	Trupla poginulih živali	Sveži vzorci trupel transportirani pri cca 4°C	
Goveja spongiformna encefalopatija, Encephalopathia spongiformis bovum, Bovine spongiform encephalopathy (BSE)	<u>Klinični sum</u> BSE: patohistol.p. + imunohistokemija ali WB;	<u>Klinični sum BSE:</u> izolacija fibril SAF (za avtolizirano tkivo), WB, živalski modeli	<u>Klinični znaki:</u> celi, sveži možgani s podaljšano hrbtenjačo	<u>Klinični znaki in naznačilni nevrološki klinični znaki:</u> cela glava transportirana pri cca +4°C, čim hitreje po smrti	*preiskave se opravijo v primeru sumljivega ali poz. rezultata **glavo s preostalimi deli možganov se do končane preiskave shrani pri cca +4°C
	<u>Neznačilni nevrološki klinični znaki:</u> hitri test (Prionics Check ali drug v EU validiran test) + patohistol.p.* + imunohistokemija * ali WB	<u>Neznačilni klinični nevrološki znaki:</u> WB	<u>Neznačilni nevrološki klinični znaki:</u> celi, sveži možgani s podaljšano hrbtenjačo		
	<u>Aktivni nadzor</u> (redni zakoli, zakoli v sili, zakoli bolnih živali, pogini in evtanazije brez nevroloških kliničnih znakov): hitri test (Prionics Check ali drug v EU validiran test), patohistol.p.* + imunohistokemija*	<u>Aktivni nadzor:</u> WB	<u>Aktivni nadzor:</u> podaljšana hrbtenjača**; pri sumljivem ali pozitivnem rezultatu s hitrim testom še preostali deli možganov	<u>Aktivni nadzor:</u> Podaljšana hrbtenjača, transportirana pri cca +4°C, čim hitreje po smrti	

Slovensko ime in mednarodno bolezn	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Bolezni drobnice					
Ovčji epidimitis (B. ovis) , Brucella ovis infection	ELISA	RVK, Bak. id. pov., molekularne metode	Serum, epididimis	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Bruceloza (brucele razen B. ovis), Caprine and ovine brucellosis (excluding B. ovis)	AOAP, RVK	ELISA, Bak. id. pov., molekularne metode	Serum, kri z antikoagulantom, bezgavke, mleko, placenta, abortiran plod	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in mleka, sveži vzorci krvi in organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Kozji virusni artritis/encefalitis, Caprine arthritis/encephalitis	ELISA , Patoanat. p., Patohistol. p.		Serum, truplo poginule živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci trupel transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Kužna agalaktija ovac in koz, Contagious agalactia	izolacija in identifikacija pov., RVK	ELISA, molekularne metode	Serum, mleko	Sveži ali zamrznjeni vzorci transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostič. metode še niso razvite
Kozja pljučna kuga Contagious caprine pleuropneumonia	izolacija in identifikacija pov., RVK	ELISA, molekularne metode	Serum, spremenjeni organi: pljuča, pleuralna in sinovialna tekočina, nazalni brisi	Sveži vzorci, del pljuč (s spremembami, vsaj velikosti pesti) transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostič. metode še niso razvite
Klamidijsko zvriganje ovac, Chlamydiosis ovis, Enzootic abortion of ewes	ELISA	RVK, izolacija pov., dokaz klamidijskega antigena, molekularne metode	Serum, placenta, vaginalni brisi	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov oz brisov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Pulmonalna adenomatoza ovac, Adenomatosis pulmonum epizootica ovis, Ovine pulmonary adenomatosis		Patoanat. p., patohistol. p.	Truplo poginule živali, spremenjeni organi (pljuča)	Sveža trupla oz. organi transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Nairobijska bolezen ovac in koz Nairobi sheep disease		Izolacija pov., IIF, RVK, IH	Kri z antikoagulantom, bezgavke, vranica, serum	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostič. metode še niso razvite
Salmoneloza, Salmonellosis, Salmonellosis (S. abortus ovis)	Bakt. id. pov. s tipizacijo	Molekularne metode	Abortiran plod, spremenjeni organi	Sveža trupla oz. organi transportirani pri cca 4 ⁰ C	

Slovensko ime in mednarodno bolezn	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljanje vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Transmisivna spongiformna encefalopatija, Transmissible spongiform encephalopathy, TSE (praskavec in druge)	<u>Klinični znaki:</u> hitri test (Prionics Check ali drug v EU validiran test) + patohistol.p. + imunohistokemija ali WB, genotipizacija*	Ekstrakcija fibril SAF (EM) (avtoličen material) ali WB	<u>Klinični znaki:</u> celi sveži možgani s podaljšano hrbtenjačo in vratna hrbtenjača; druga tkiva za potrditev: limfoidna tkiva (tonzile, tretja veča, bezgavke, vranica), placenta. **	<u>Klinični znaki:</u> cela glava in del vratne hrbtenjače transportirani pri cca +4°C	*v primeru pozitivnega rezultata **truplo se shrani do končane preiskave s hitrim testom pri +4°C, do konca ostalih preiskav se shrani organe na -20°C (za genotipizacijo) ***pri nejasnem, sumljivem ali pozitivnem rezultatu **** glava se shrani do končane preiskave
	<u>Aktivni nadzor (po odredbi):</u> hitri test (Prionics Check ali drug v EU validiran test), patohistol.p***. + imunohistokemija*** ali WB***, genotipizacija*		<u>Aktivni nadzor:</u> sveže tkivo podaljšane hrbtenjače + mali možgani + skorja velikih možganov****, za genotipizacijo kri ali katerokoli drugo tkivo, razen maščobnega	<u>Aktivni nadzor:</u> sveže tkivo čimhitreje po smrti, transportirano pri cca +4°C	
Borderska bolezen – Border disease	ELISA, SN, izolacija virusa	Molekularne metode	Serum, kri z antikoagulantom, abortiran plod	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	
Maedi-Visna, Maedi-Visna	ELISA	AGID	Serum	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljane vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Bolezni kopitarjev					
Infekciozni metritis kopitarjev, Metritis contagiosa equorum	Bak. id. pov.	molekularne metode	Bris klitorisa, cerviksa, maternični izcedek ali izpirek, bris prepucija, uretre in fosse uretralis	Sveži vzorci transportirani pri cca 4 ⁰ C v transportnem gojišču	
Spolna kuga konj, Exanthema coitale paralyticum, Dourina	RVK	IF, ELISA	Serum	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, transportirani pri cca 4 ⁰ C	Vse metode še niso razvite
Afriška smrkavost, Lymphangitis epizootica		izol. pov., IF, ELISA	Serum, brisi	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostič. metode še niso razvite
Kužna malokrvnost kopitarjev, Anemia infectiosa equorum	AGID, patohist. p.	ELISA	Serum, spremenjeni organi oz. truplo poginule živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Influenca konj, Influenza equorum		izolacija, IHA	serum, nosni brisi, žrelni brisi ali izpirki	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci brisov ali izpirkov transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostič. metode še niso razvite
Tripanosomoza (Tripanosomiasa), Surra, Tripanosomosis (Trypanosoma evansi)	Par. id. pov		Kri z antikoagulansom	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostične metode še niso razvite
Konjska piroplazmoza, Equine piroplasmosis	Par. id. pov.	RVK, IF, ELISA, molekularne metode	Kri z antikoagulansom, serum	Sveži vzorci transportirani pri cca 4 ⁰ C	Vse metode še niso razvite
Konjski virusni rinopneumonitis, Rhinopneumonitis equi	SN, patohistol. p, izol. virusa		Serum, abortiran plod	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Smrkavost, Maleus	RVK	*Bakt.id. pov.	Serum, *brisu nosu žive oz. glava poginjene živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov transportirani pri cca 4 ⁰ C	* Laboratorij s podtlakom
Konjski arteritis, Arteritis equi, Infectious arteritis of horses	SN, izolacija virusa	ELISA	Serum, seme	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci semena transportirani pri cca 4 ⁰ C	

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Odvzem in pošiljane vzorcev		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
BOLEZNI prašičev					
Atrofični rinitis prašičev, Rhinitis atrophica suum, Atropic rhinitis		Patoanat. p., Patohistol. p., Bak. id. pov., molekularne metode	Nosni bris, glava	Sveži organi in brisi transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Cisticerkoza, Cysticercosis, Cysticercosis (C. cellulosae)	Patoanat. p., Par. id. pov.		Spremenjena mišičnina	Sveži organi transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Bruceloza, Brucellosis, Porcine brucellosis (B. suis)	AOAP RVK	ELISA, Bak. id. pov., molekularne metode	Serum, abortiran plod	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci plodu transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Virusno vnetje želodca in črevesja pri prašičih, Gastroenteritis virosa suum Transmissible gastroenteritis of pigs	ELISA	SN, Vir. id. pov.	Serum, črevesje, feces	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov in fecesa transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Nalezljiva ohromelost prašičev, Encephalomyelitis enzootica suum, Enterovirus encephalomyelitis		SN, ELISA, Vir. id. pov.	Serum, možgani, pljuča	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	Diagnostič. metode še niso razvite
Prašičji reprodukivni in respiratorni sindrom (PRRS), Syndroma reproductivum et respiratorium suum, Porcine reproductive and respiratory syndrome	ELISA	Izol. virusa, IPMA	Serum, pljuča	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljane	opombe
BOLEZNI perutnine					
Kužni bronhitis perutnine, Bronchitis infectiosa avium, Infectious bronchitis	SN, IH, ELISA	Patohistol. p., izol. virusa, AGID	Serum, organi respiratornega in urogenitalnega sistema	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	
Infekciozni laringotraheitis pri perutnini, Laryngotracheitis infectiosa avium, Avian infectious laryngotracheitis	Patohistol. p., AGID	Izol. virusa, ELISA	Serum, organi respiratornega trakta	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	
Tuberkuloza perutnine, Avian tuberculosis	Alerg. reak., bakt. id. pov.	molekularne metode	Spremenjeni organi, truplo živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci organov, transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Račji virusni hepatitis, Duck virus hepatitis		Patoanat. p Patohistol. p, Izol. virusa	Trupla poginulih živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	Vse diagnostič. metode še niso razvite
Račji virusni enteritis, Duck virus enteritis		Patoanat. p Patohistol. p, Izol. virusa	Trupla poginulih živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	Vse diagnostič. metode še niso razvite
Akutna kolera perutnine, Fowl cholera, Pasteurellosis avium	Bak. id. pov	Patoanat. p	Trupla poginulih živali, kri z antikoagulantom, srce in drugi spremenjeni organi	Sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Kokošji tifus, Typhus avium Fowl typhoid (S. gallinarum-pullorum)	Hitra serumska ali krvna aglutinacija, Bak. id. pov.	ELISA	Kri, serum, ovarij in drugi visceralni organi, jajca, feces, kloakalni brisi	Sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, sveža kri, sveži ali zamrznjeni vz. serumov	
Bolezen Gumboro, Morbus Gumboro, Infectious bursal disease	AGID, Patoanat. p., Patohistol. p., ELISA	Izol. virusa, molekularne metode	Serum, trupla poginulih živali, bursa Fabricii, ileocekalne tonzile	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljane	opombe
Marekova bolezen, Neurolyphomatosis avium, Marek's disease	Patoanat. p., Patohistol. p.	AGID, izol. virusa	Trupla poginulih živali, spremenjeni organi, serum	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	
Kronična bolezen dihal perutnine, Mycoplasmosis avium, Avian mycoplasmosis (M. gallisepticum)	Hitra serumska aglutinacija	Bak. id. pov., ELISA, molekularne metode	Serum, trupla poginulih živali, trahealni brisi, respiratorni organi	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in organov transportirani pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	
Aviarna klamidioza, Avian chlamydiosis	IF, IIF	ELISA, bakt. id. pov., molekularne metode	Serum, feces, kloakalni, očesni ali nazalni brisi, vranica in drugi spremenjeni organi	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, sveži vzorci organov transportirani pri cca 4 ⁰ C	
Salmoneloza, Avian salmonellosis (excluding Fowl typhoid)	Bak. id. pov., ELISA	molekularne metode	Serum, jajca, feces, organi poginule živali, kloakalni brisi	Sveži vzorci organov fecesa, brisov, transportirani pri cca 4 ⁰ C, svež ali zamrznjen serum	
Kokošje osepnice, Fowl pox	Patohistol. p.	Izol. virusa, EM	Spremembe na koži, spremembe na respiratornem in digestivnem traktu	Sveža trupla ali spremenjena področja kože in organov transportirna pri cca 4 ⁰ C, za histol preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Bolezni lagomorfov					
Miksomatoza, Myxomatosis	SN, izol. virusa	Patohistol. p.	Serum, trupla poginulih živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov, trupel in organov transportirani pri cca 4°C, za histol. preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	
Tularemija, Tularemia	Bak. id. pov.	Patoanat. p., patohistol. p., molekularne metode, klasična aglutinacija, ELISA	Trupla poginulih živali spremenjeni organi	Sveži vzorci organov transportirani pri cca 4°C, za histol. preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	
Hemoragična bolezen kuncev, Morbus haemorrhagica cuniculorum, Rabbit haemorrhagic disease	Patohistol. p., HA, ELISA		Serum, trupla poginulih živali	Sveži ali zamrznjeni vzorci serumov in organov, transportirani pri cca 4°C, za histol. preiskave vzorci fiksirani v 10% formalinu	

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Bolezni čebel					
Pršičavost čebel, Acariasis apium, Acariasis of bees	Klin. p., mikrosk. p.		Zimske mrtvice	Sveži vzorci	
Huda gniloba čebelje zalege, Pestis apium, American foulbrood	Klin. p., bak. id. pov.		Satje s pokrito zalego	Sveži vzorci	
Pohlevna gniloba čebelje zalege, Pestis apium, European foulbrood	Klin. p., bak. id. pov.		Satje s pokrito zalego	Sveži vzorci	
Nosemavost čebel, Nosemosis apium, Nosemosis of bees	Klin. p., Mikrosk. p.		Čebele	Sveži vzorci	
Varoza čebel, Varroosis apium Varroosis	Klin. p., Mikrosk. p.		Čebele, satje s pokrito zalego	Sveži vzorci	
Okamenela zalega, Aspergilosis apium, Stone brood	Klin. p., mikološka id. pov.		Čebele, satje s pokrito zalego		

BOLEZNI VODNIH ŽIVALI NA OIE SEZNAMU

Slovensko in mednarodno ime	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opomba
Epizootska hematopoetska nekroza, Epizootic haematopoietic necrosis (EHN)	Izolac. virusa in serološka identifikacija	IF, ELISA, molekularne metode	Cel zarod, če je manjši od 4 cm, črevo z ledvicami pri zarodu od 4 do 6 cm, pri večjih ribah pa ledvica, vranica in jetra klinično bolnih rib, pri inaparentnih okužbah pa enako kot zgoraj statistično reprezentativnega števila rib ali ovarialna in semenska tekočina plemenk	Žive bolne ribe, sveže poginule ali žrtvovane ribe na ledu, Organi ali ovarialna in semenska tekočina v transportni tekočini 1:10 pri 4°C	Diagnostične metode še niso razvite
Infekciозна hematopoetska nekroza, Infectious haematopoietic necrosis (IHN)	Izolac. virusa in identifikacija z SN, IFAT, ELISA, molekularne metode	IF, ELISA, molekularne metode	Cel zarod, če je manjši od 4 cm, črevo z ledvicami pri zarodu od 4 do 6 cm, pri večjih ribah pa ledvica, vranica, srce in možgani klinično bolnih rib, pri inaparentnih okužbah pa enako kot zgoraj statistično reprezentativnega števila rib ali ovarialna in semenska tekočina	Žive bolne ribe, sveže poginule ali žrtvovane ribe na ledu, Organi ali ovarialna in semenska tekočina v transportni tekočini 1:10 pri 4°C	
Virusna hemoragična septikemija, Viral haemorrhagic septicaemia (VHS)	Izolac. virusa z identifikacijo z SN, IF, ELISA	IF, ELISA, molekularne metode	Cel zarod, če je manjši od 4 cm, črevo z ledvicami pri zarodu od 4 do 6 cm, pri večjih ribah pa ledvica, vranica in jetra klinično bolnih rib, pri inaparentnih okužbah pa enako kot zgoraj statistično reprezentativnega števila ali ovarialna in semenska tekočina plemenk	Žive bolne ribe, sveže poginule ali žrtvovane ribe na ledu, Organi ali ovarialna in semenska tekočina v transportni tekočini 1:10 pri 4°C	
Spomladanska viremija krapov, Spring viraemia of carp (SVC)	Izolac. virusa z IF, ELISA identifikacijo	IF, ELISA	Cel zarod, če je manjši od 4 cm, črevo z ledvicami in možgani pri večjih ribah, pri inaparentnih okužbah pa ledvica, vranica, škrge in možgani statistično reprezentativnega vzorca	Žive bolne ribe, sveže poginule ali žrtvovane ribe na ledu, Organi ali ovarialna in semenska tekočina v transportni tekočini 1:10 pri 4°C	
<i>Oncorhynchus masou</i> virusna bolezen, <i>Oncorhynchus masou</i> virus diseases (OMVD)	Izolac. virusa in identifikacija (IF,ELISA)	IF, ELISA	Cel zarod, če je manjši od 4 cm, črevo z ledvicami pri zarodu od 4 do 6 cm, pri večjih ribah pa ledvica, vranica, jetra, možgani in ulcerativne lezije kože klinično bolnih rib, pri inaparentnih okužbah pa ledvica, vranica, jetra in možgani statistično reprezentativnega vzorca rib ali ovarialna in semenska tekočina plemenk	Žive bolne ribe, sveže poginule ali žrtvovane ribe na ledu, Organi ali ovarialna in semenska tekočina v transportni tekočini 1:10 pri 4°C	Diagnostične metode še niso razvite

Bolezni školjk	Predpisane metode	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opomba
Bonamioza – <i>Bonamiosis</i> (<i>Bonamia ostreae</i> , B.sp.)	Patohistol.p. Citološka p. EM		Školjke	Cela žival brez hišice v fiksativu (lahko Davidsonov)	Diagnostične metode še niso razvite
Haplosporidioza - <i>Haplosporidiosis</i> (<i>Haplosporidium</i> , H.nelsoni)	Patohistol.p. Citološka p. Hibridizacija in situ		Školjke	Cela žival brez hišice v fiksativu (lahko Davidsonov 1:10)	Diagnostične metode še niso razvite
Martelioza - <i>Marteliosis</i> (<i>Marteilia refringens</i> , M.sydneyi)	Patohistol.p. Citološka p. EM		Školjke	Cela žival brez hišice v fiksativu (lahko Carsonov ali Carsonov 1:10)	Diagnostične metode še niso razvite
Mikrocitoza - <i>Mikrocytosis</i> (<i>Mikrocytos mackini</i> , M.roughleyi)	Patohistol.p. Citološka p. EM		Školjke	Cela žival brez hišice v fiksativu (lahko Davidsonov ali Carsonov 1:10)	Diagnostične metode še niso razvite
Perkinzoza – <i>Perkinsosis</i> (<i>Perkinsus marinus</i> , P.olseni) -	Patohistol.p.		Školjke	Cela žival brez hišice dana v Difco z dodatkom antibiotikov	Diagnostične metode še niso razvite
Bolezni rakov	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opomba
Taura syndrome *	Patohistol.p. molekularne metode	ELISA, molekularne metode	Celi raki	Zamrznjeno	Diagnostične metode še niso razvite
White spot disease *	Molekularne metode, WB Hibridizacija in situ	EM	Celi raki	Živi raki	Diagnostične metode še niso razvite
Yellowhead diseases*	Molekularne metode, WB, EM	Barvani razmazi, klač preparati, razmazi hemolimfe	Celi raki ali škrge ali hemolimfa	V Davidsonovu fiksativu, ali v25% formalinu 1:2	Diagnostične metode še niso razvite

Druge pomembne bolezni z O.I.E. seznama

Slovensko in mednarodno ime	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	Bolezni rib	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje
Viral encephalopathy and retinopathy Virusna encefalopatija in retinopatija*	Izolac. virusa, ELISA, molekularne metode	EM, imunohistok. ELISA, molekularne metode	Oči in možgani starejših rib	Žive bolne ribe, sveže poginule ribe na ledu Oči ali možgani v posebej pripravljenejm fiksativu	Diagnostične metode še niso razvite
Infectious pancreatic necrosis Infekciозна nekroza trebušne slinavke	Izolac. virusa, IF, ELISA identifikacija		Parenhimski organi klinično bolnih rib, pri inaparentnih okužbah pa statistično reprezentativen vzorec ali ovarialna tekočina	Žive bolne ribe, sveže poginule ribe na ledu, Organi ali ovarialna tekočina v transportni tekočini 1:10 pri 4°C	
Infectious salmon anemija Infekciозна anemija lososa*	Izolac. virusa, IF, ELISA identifikacija		Parenhimski organi klinično bolnih rib, latentnih okužb še ni mogoče odkrivati	Žive bolne ribe, sveže poginule ribe na ledu	Diagnostične metode še niso razvite
Bacterial kidney diseases Bakterijski nefritis (<i>Renibacterium salmoninarum</i>)	Bak. id pov. ELISA, molekularne metode		Parenhimski organi klinično bolnih rib, pri inaparentnih okužbah pa statistično reprezentativen vzorec ali ovarialna tekočina	Žive bolne ribe, sveže poginule ribe na ledu, Organi ali ovarialna tekočina	
Slovensko in mednarodno ime					
Bolezni rakov		Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja	
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opomba
Kuga rakov (<i>Aphanomyces astaci</i>)	Izolacija in Mik. id. pov.		Klinično bolni raki	Klinično bolni živi raki ali sveže poginuli na ledu	

* še nimamo slovenskega izraza

Ostale nerazporejene bolezni

Slovensko in mednarodno ime bolezni	Diagnostične metode		Vzorci in način pošiljanja		
	predpisane	druge diagnostične metode	vzorci	pošiljanje	opombe
Trihofitoza (Trihofitija) pri govedu Bovine trichophytosis	Mikroskop. p. kužnine	Izolacija in identifikacija povzročitelja	Dlaka in ostružki s spremenjenih delov kože	Vzorci transportirani pri sobni temperaturi	
Trihofitoza (Trihofitija) pri ostalih živalih Trichophytosis	Izolacija in identifikacija povzročitelja	Mikroskop. p. kužnine	Dlaka in ostružki s spremenjenih delov kože	Vzorci transportirani pri sobni temperaturi	
Mikrosporoza (Mikrosporija) Microsporiasis	Izolacija in identifikacija povzročitelja	Mikroskop. p. kužnine	Dlaka in ostružki s spremenjenih delov kože	Vzorci transportirani pri sobni temperaturi	
Listerioza Listeriosis	Izolacija in identifikacija povzročitelja	RVK, molekularne metode	Visceralna: spremenjeni deli jeter, ledvic, vranice Živčna: spinalna tekočina, možgani, pod. hrbtenjača Abortus: placenta, izloček maternice, fetalni želodec Žive živali: mleko, serum živila, krmila	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	
Rdečica Erysipelas	Izolacija in identifikacija povzročitelja		vranica, srce (zaklopke) in drugi spremenjeni organi in tkiva	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	
Bruceloza psov (B. canis) Canine brucellosis	AOAP	Izol. p., biok. ident.do rodu, AGID	Serum, kri z antikoagulantom, seme, spremenjeni organi, urin	Sveži vzorci transportirani pri cca 4°C	
Leišmanioza, Leishmaniosis	Par. id. pov., IF	Molekularne metode	Punktat, serum	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Vse metode še niso razvite
Garjavost, Mange	Par. id. pov.	ELISA	Ostružek spremenjene kože, pri mrtvi živali košček spremenjene kože, serum	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Vse metode še niso razvite
Tripanosomoza (Tripanosomioza), Trypanosomiasis	Par. id. pov	IF	Kri z antikoagulansom, serum	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Diagnostične metode še niso razvite
Toksoplazmoza, Toxoplasmosis	Par. id. pov.	ELISA, IF, molekularne metode	Vzorec iztrebka, serum, tkivni vzorci	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	Vse metode še niso razvite
Toksokarioza, Toxocariosis	Par. id. pov.		Vzorci iztrebka	Sveži vzorci, transportirani pri cca 4°C	

Uporabljene kratice:

Alerg. Reak. - alergijska reakcija	ICPI – intracerebralni patogeni indeks	IVPI – intravenozni patogeni indeks	MA - mikroskopska aglutinacija	tuberk. - tuberkulinizacija
AOAP – aglutinacija antigena v pufu (Rose Bengal)	EIF - imunoelektroforeza	Izol. virusa - izolacija virusa	Mikrosk. p. - mikroskopska preiskava	Vir. id. pov. - virološka identifikacija povzročitelja
Bak. id. pov. - bakteriološka identifik. povzročitelja	IF – imunofluorescenca	Kompres. m. - kompresijska metoda	mukoaglut. - mukoaglutinacija	WB- Western blotting
Digest. m. - digestivna metoda	IIF-indirektna imunofluorescenca	M. id. pov. - mikrobiološka identifikacija povzročitelja	Patoanat. p. - patoanatomska preiskava	
EM – elektronska mikroskopija	IH - inhibicijska hemaglutinacije	Mik. id. pov. - mikološka identifikacija povzročitelja	Patohistol. p. - patohistološka preiskava	
ELISA – encimskoimunski test	Imunohistok. – imunohistokemična preiskava	Mikr. deter. p. – mikroskopska determinacija povzročitelja	RVK - reakcija vezanja komplementa	
FAVN-flourescentni nevtralizacijski test	IP – imunoperoksidazni test	AGID - precipitacija v agarškem gelu (imunodifuzija ID, Coggins)	SA -seroaglutinacija	
HA - hemaglutinacija	IPMA - imunoperoksidazni test na makrofagih	Par. id. pov. - parazitološka identifikacija povzročitelja	SN - seronevtralizacijski test (nevtralizacija virusa)	